

Dimecres, 17 de novembre de 2004

Bernat Joan

El Mur, Bush i Macedònia

Escric aquestes ratlles quan falten poques hores per celebrar-se el quinzè aniversari de la caiguda del Mur de Berlín. Poc informat o molt demagògic serà qui pretengui discutir que la caiguda del Mur de Berlín ha estat l'element fonamental no només per a la democratització d'una bona part d'Europa, sinó també per a la llibertat de moltes nacions. Des del punt de vista dels nacionalistes d'alliberament, dels patriotes de nacions sense Estat, d'aquells que (parafraçant Joan Fuster) som nacionalistes perquè volem deixar de ser-ho, la caiguda del Mur de Berlín constitueix l'element històric més important de tota la segona meitat del segle XX. I el més favorable a les nacions sense Estat i als drets dels pobles.

Que, exercint el dret d'autodeterminació dels pobles, Alemanya es reunificàs, va constituir una fita clau perquè diversos pobles de l'Europa de l'Est poguessin assolir la seua llibertat nacional. Així, països com Estònia, Letònia, Lituània, Eslovàquia i Eslovènia, que fa quinze anys encara maldaven per poder comptar amb un Estat propi, avui dia són membres de ple dret de la Unió europea. Tot això no hauria estat possible, de cap de les maneres, sense la fita històrica de la caiguda del Mur de Berlín. Qui no volia que caigués el Mur treballava, directament o indirecta, en contra de la llibertat dels pobles.

Qui va ajudar, en el seu moment, les nacions sense Estat a fer-se un lloquet a l'Europa dels que ara són vint-i-cinc? En honor a la veritat, hauríem d'esmentar Ronald Reagan. A hores d'ara, i en un país tan confús com el nostre, em costa moltíssim de destriar si l'odi a Reagan, conreat profusament a la nostra part del món durant anys, era fonamentalment perquè es tractava d'un individu de dretes, molt conservador, poc respectuós amb la igualtat de drets... o perquè havia ajudat objectivament molts països a esdevenir independents. Voldria pensar que les raons profundes eren les primeres, però no n'acab d'estar segur, després d'haver vist els últims esdeveniments.

L'ultraconservador George W. Bush ha guanyat per segona vegada les eleccions a la presidència dels EUA. La primera decisió d'una gran transcendència a nivell internacional ha estat el reconeixement de la República de Macedònia. Com a tal i sense additaments antinacionals, com ara etiquetar-la com a República de l'ex-Iugoslàvia, o d'altres bajanades per l'estil. Objectivament, es tracta d'un pas positiu envers el reconeixement dels drets dels pobles. Europa hauria pogut demostrar que és més respectuosa amb els drets de les nacions que l'Amèrica que lidera Bush, posem per cas, reconeixent Macedònia abans que ningú. També hauria pogut demostrar-ho, ara farà quinze anys, avançant-se a Amèrica a l'hora de reconèixer Estònia, Letònia, Lituània, Eslovènia o Croàcia, en comptes d'oposar-s'hi aferrissadament i de deixar els Estats Units en solitari en la defensa dels respectius moviments per l'autodeterminació.

Tant aleshores com ara, la Unió Europea ha quedat enrere i ha estat Amèrica qui s'ha posat al costat dels pobles que treballen per tenir un Estat propi. No ens ha de sorprendre, doncs, si actualment l'ampliació de la Unió suposa també una ampliació de les posicions més proamericanes, atlantistes, i, diguem-ho tot, més favorables als plantejaments de George W. Bush.

L'antiamericanisme actual va de bo o constitueix una maniobra de distracció perquè bascos, gallecs, bretons, corsos o catalans no sapiguem quins són els nostres aliats potencials de cara a treballar per la nostra llibertat nacional? Un cop més, em costa de distingir-ho. Perquè, com a pacifista, antibel·licista i alternatiu, compartesc totes les crítiques que es puguin fer contra qui usa la força com a raó suprema, però com a català em costa molt girar l'esquena a qui ajuda a caure el Mur, ajuda Lituània o Eslovènia a fer-se independents, o reconeix Macedònia abans que ho facin França o Espanya.

(Publicat al diari Avui)
